

Adı:

Tarih:

"de" ayrı mı, bitişik mi?

Bağlaç olan de, da her zaman ayrı yazılır: Ben de geldim. Kitap da defter de çantada. Yer bildiren -de, -da, -te, -ta eki ise sözcüğe bitişik yazılır: evde, okulda, kitapta.

1. Hangisi doğru yazılmıştır?

- ☐ a) Kardeşimde bizimle geldi. ☐ b) Kardeşim'de bizimle geldi.
☐ c) Kardeşim de bizimle geldi.

2. Hangisi doğru yazılmıştır?

- ☐ a) Kitabım ev de kaldı. ☐ b) Kitabım evde kaldı.

3. Bu cümlelerdeki de, da bağlaç mı, ek mi? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Bağlaç, ayrı, B = Ek, bitişik)

- ☐ Kitapta güzel resimler var. ☐ Sen de çok güzel çiziyorsun. ☐ Bahçede çiçekler açtı.
☐ Ben de geldim. ☐ Kalemim de silgim de yeni. ☐ Okulda tören var.

4. Elma _____ armut da çok sağlıklıdır.

(da / de / ta)

5. Dedem _____ bize katıldı.

(da / te / de)

6. Bağlaç olan de, hiçbir zaman te biçiminde yazılmaz.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

7. Ayşe'de geldi. Bu cümlede de doğru yazılmıştır.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

8. "Ben de bu kitabı okudum." cümlesinden "de" çıkarılırsa ne olur?

- ☐ a) Başkalarının da okuduğu anlamı kaybolur. ☐ b) Cümle tamamen anlamsız olur.
☐ c) Kitabın okunmadığı anlaşılır.

"ki" ayrı mı, bitişik mi?

Bağlaç olan ki ayrı yazılır. İki cümleyi birbirine bağlar: Öyle yorulduğum ki hemen uyudum. Duydum ki yarın kar yağacakmış.

9. Hangisi doğru yazılmıştır?

- ☐ a) Duydumki yarın kar yağacakmış. ☐ b) Duydum ki yarın kar yağacakmış.

10. Hangisi doğru yazılmıştır?

- ☐ a) Masada ki kitabı bana uzatır mısınız? ☐ b) Masadaki kitabı bana uzatır mısınız?

11. Bu cümlelerdeki ki ayrı mı, bitişik mi yazılmış? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Bağlaç, ayrı,

B = Ek, bitişik)

- ☐ Öyle yoruldum ki uyuyakaldım. ☐ Baktım ki kapı açık.
☐ Benim kalemim kırmızı, seninki mavi. ☐ Bahçedeki ağaçlar çiçek açtı.
☐ Yarınki geziye hazır mısın?

12. Hangileri her zaman bitişik yazılır? Hepsini seç. (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) belki ☐ b) çünkü ☐ c) sanki ☐ d) dedi ki

13. Oysaki kalıplaşmış bir sözcüktür, bitişik yazılır. Bu sözcüğü yaz.

oysaki

14. Hangisi doğru yazılmıştır?

- ☐ a) Akşam ki yemek çok lezzetliydi. ☐ b) Akşamki yemek çok lezzetliydi.

15. "Öyle güzel çaldı ki herkes alkışladı." Bu cümlede ki ne yapıyor?

- ☐ a) Bir yer bildiriyor. ☐ b) Güzel çalmayı, onun sonucu olan alkışa bağlıyor.
☐ c) Soru soruyor.

16. Hangi cümlede ki yanlış yazılmıştır?

- ☐ a) Okulda ki tören çok güzeldi. ☐ b) Belki yarın parka gideriz.
☐ c) Dedim ki birlikte çalışalım.

Uzayda bir gün

Bazı metinler bilgileri tablo ya da grafikte de gösterir. Grafiği okurken önce başlığına, sonra sütunların neyi gösterdiğine bakarız.

Uzayda Bir Ev

Uluslararası Uzay İstasyonu, Dünya'nın yaklaşık 400 kilometre yukarısında dönen büyük bir laboratuvarıdır. Farklı ülkelerden gelen astronotlar burada aylarca yaşar ve bilimsel deneyler yapar.

İstasyon, Dünya'nın çevresini yaklaşık 90 dakikada bir dolaşır. Bu yüzden astronotlar bir günde birçok kez güneşin doğuşunu ve batışını görür.

İstasyonda her şey havada süzülür. Astronotlar duvara bağlı uyku tulumlarında uyur. Yemeklerini, ortalığa dağılmasın diye özel paketlerden yerler. Kullanılan suyun büyük bölümü temizlenip yeniden kullanılır.

Uzayda kaslar ve kemikler az çalıştığı için zayıflayabilir. Bu nedenle astronotlar her gün yaklaşık iki saat spor yapar.

2024 yılında ilk Türk astronot Alper Gezeravcı uzay istasyonuna gitti. Orada Türk bilim insanlarının hazırladığı deneyleri yaptı. Bu yolculuk, bilime ilgi duyan birçok çocuğa ilham verdi.

17. Metnin konusu nedir?

- ☐ a) Uzay istasyonunda yaşam ☐ b) Gezegenlerin büyüklüğü ☐ c) Roket yapımı

18. İstasyon, Dünya'nın çevresini yaklaşık _____ dakikada bir dolaşır.

(60 / 90 / 400)

19. Astronotlar neden her gün spor yapar?

- ☐ a) Uzayda kaslar ve kemikler zayıflayabileceği için ☐ b) Yarışmaya hazırlandıkları için
☐ c) İstasyon çok soğuk olduğu için

20. İstasyonda kullanılan suyun büyük bölümü temizlenip yeniden kullanılır.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

21. Astronotların yemeklerini özel paketlerden yemelerinin nedeni nedir?

- ☐ a) Paketlerin daha lezzetli olması
☐ b) Her şey havada süzüldüğü için yemeğin dağılabilmesi ☐ c) İstasyonda tabak olmaması

22. İlk Türk astronot 2024 yılında uzay istasyonuna gitti.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

23. Metnin ana fikri hangisidir?

- ☐ a) Uzay istasyonunda yaşam, Dünya'dakinden çok farklıdır ve bilime katkı sağlar.
☐ b) Astronotlar hiç uyumaz. ☐ c) Uzaya yalnızca bir ülke gidebilir.

İnternette güvenle

Aradığın bilgiyi bulmak için anahtar sözcükler kullanırız. Bir kitapta içindekiler bölümüne, bir internet sayfasında başlıklara bakarız.

24. Leyleklerin göç yolunu araştırıyorsun. Arama kutusuna hangisini yazmak en uygundur?

- ☐ a) kuş ☐ b) leylek göç yolu ☐ c) ben ödev yapıyorum

25. İçindekiler: Arılar 5, Karıncalar 18, Kelebekler 31. Kelebekler bölümü kaçınıcı sayfada başlar?

26. Aynı kitapta Arılar bölümü 5. sayfada başlıyor, 17. sayfada bitiyor. Bu bölüm kaç sayfadır?

_____ sayfa

27. Hangileri internette paylaşılmamalıdır? Hepsini seç. (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Ev adresim ☐ b) Şifrem ☐ c) En sevdiğim renk ☐ d) Telefon numaram

28. Bir oyunda tanımadığın biri okulunun adını soruyor. Ne yaparsın?

- ☐ a) Okulumun adını hemen yazarım. ☐ b) Söylemem ve durumu bir büyüğüme anlatırım.
☐ c) Ona ev adresimi de yazarım.

29. Şifremi yalnızca ailemdeki büyüklerle paylaşırım, arkadaşlarıma söylemem.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

30. Hangisi nazik bir çevrim içi mesajdır?

- ☐ a) ÖDEVİ HEMEN GÖNDER!
☐ b) Merhaba Ece, ödevin sayfa numarasını yazar mısın? Teşekkürler.
☐ c) Neden yanıt vermiyorsun, çok kötüsün.

31. Çevrim içi derste söz almak istiyorsun. Ne yaparsın?

- ☐ a) Söz isteme düğmesine basıp öğretmenimin söz vermesini beklerim.
☐ b) Mikrofonu açıp herkesin sözünü keserim.
☐ c) Yazışma kutusuna büyük harflerle yazarım.

Noktalama işaretleri

Tırnak işareti başkasının sözünü aynen aktarırken kullanılır: Öğretmenimiz "Yarın gezi var." dedi. İki nokta, kendisinden sonra örnek ya da açıklama geleceğini gösterir.

32. İşareti göreviyle eşleştir. (Eşleştir.)

1. Tırnak işareti	a) Satır sonunda bölünen sözcüğe konur.
2. İki nokta	b) Ek bilgiyi içine alır.
3. Yay ayraç	c) Adreste ilçe ile ili ayırır.
4. Eğik çizgi	d) Örnek ve açıklamadan önce konur.
5. Kısa çizgi	e) Başkasının sözünü aynen aktarır.

33. Atatürk şöyle demiştir _____ "Ne mutlu Türk'üm diyene!"
(: / ? / ,)

34. Arda _____ Selin ve Can sınıf başkanlığına aday oldu.
(. / , / :)

35. Hangisinde tırnak işareti doğru kullanılmıştır?

- ☐ a) Öğretmenimiz Yarın "gezi var." dedi. ☐ b) Öğretmenimiz "Yarın gezi var." dedi.
☐ c) "Öğretmenimiz" yarın gezi var dedi.

36. "Eyvah, otobüsü kaçırdık!" cümlesindeki ünlem işareti hangi duyguyu gösterir?

- ☐ a) Sakinlik ☐ b) Şaşkınlık ve telaş ☐ c) Bir soru

37. "Kapının arkasından bir ses geldi..." Yazar üç noktayla ne yapmak istiyor?

- ☐ a) Merak uyandırmak ☐ b) Soru sormak ☐ c) Bir liste vermek

38. "Genç, kızın sorusunu yanıtladı." Bu cümleye göre hangisi doğrudur?

- ☐ a) Soruyu bir kız sordu, genç biri yanıtladı. ☐ b) Genç bir kız soruyu yanıtladı.

39. Satır sonuna sığmayan bir sözcüğü bölerken kısa çizgiyi hecelerin arasına koyarız: pen-cere.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

Cevap anahtarı

1. c) Kardeşim de bizimle geldi. Buradaki de bağlaçtır; ayrı yazılır ve kesme işareti almaz.
2. b) Kitabım evde kaldı. Evde sözcüğündeki -de yer bildiren ektir; bitişik yazılır.
3. Ben de geldim.: A, Okulda tören var.: B, Kalemim de silgim de yeni.: A, Kitapta güzel resimler var.: B, Sen de çok güzel çiziyorsun.: A, Bahçede çiçekler açtı.: B
4. da Elma sözcüğünün son ünlüsü a olduğu için da yazılır.
5. de
6. Doğru Bağlaç olan de yalnızca de, da biçiminde yazılır: kitap da, Ahmet de.
7. Yanlış Doğrusu: Ayşe de geldi. Bağlaç olan de ayrı yazılır, kesme işareti almaz.
8. a) Başkalarının da okuduğu anlamı kaybolur. De bağlacı "ben dahi, ben de onlar gibi" anlamı katıyordu.
9. b) Duydum ki yarın kar yağacakmış.
10. b) Masadaki kitabı bana uzatır mısın? Masadaki sözcüğündeki -ki bir ektir; bitişik yazılır.
11. Öyle yorulduğum ki uyuyakaldım.: A, Bahçedeki ağaçlar çiçek açtı.: B, Benim kalemim kırmızı, seninki mavi.: B, Baktım ki kapı açık.: A, Yarınki geziye hazır mısın?: B
12. a) belki, b) çünkü, c) sanki Dedi ki sözündeki ki bağlaçtır; ayrı yazılır.
13. oysaki
14. b) Akşamki yemek çok lezzetliydi.
15. b) Güzel çalmayı, onun sonucu olan alkışa bağlıyor.
16. a) Okulda ki tören çok güzeldi. Doğrusu okuldaki biçimindedir; -ki burada ektir.
17. a) Uzay istasyonunda yaşam
18. 90
19. a) Uzayda kaslar ve kemikler zayıflayabileceği için
20. Doğru
21. b) Her şey havada süzüldüğü için yemeğin dağılabilmesi Metinde her şeyin havada süzüldüğü yazıyor; açık bir tabaktaki yemek dağılırdı.
22. Doğru
23. a) Uzay istasyonunda yaşam, Dünya'dakinden çok farklıdır ve bilime katkı sağlar.
24. b) leylek göç yolu Konuyu en iyi anlatan birkaç anahtar sözcük yazılır.
25. 31
26. 13 sayfa 5. sayfadan 17. sayfaya kadar, ikisi de içinde, 13 sayfa vardır.
27. a) Ev adresim, b) Şifrem, d) Telefon numaram
28. b) Söylemem ve durumu bir büyüğüme anlatırım.
29. Doğru
30. b) Merhaba Ece, ödevin sayfa numarasını yazar mısın? Teşekkürler.
31. a) Söz isteme düğmesine basıp öğretmenimin söz vermesini beklerim.
32. 1-e, 2-d, 3-b, 4-c, 5-a
33. :
34. , Sıralanan adlar virgülle ayrılır.
35. b) Öğretmenimiz "Yarın gezi var." dedi.
36. b) Şaşkınlık ve telaş
37. a) Merak uyandırmak

38. a) Soruyu bir kız sordu, genç biri yanıtladı. Virgül, genç sözcüğünü kızdan ayırıyor; genç olan, soruyu
yanıtlayan kişidir.

39. Doğru